

Sygn. akt I UK 142/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania M.B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 września 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację M.B. od wyroku z dnia 14 października 2015 r., którym Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 13 listopada 2013 r., odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie zarzuciła: I. naruszenie prawa materialnego przez: 1) niewłaściwe zastosowanie art. 57 ust. 1 w związku z art. 12 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) wskutek bezzasadnego przyjęcia, że ubezpieczona jest zdolna do pracy zgodnie z posiadanymi

kwalifikacjami i nie przysługuje jej renta z tytułu niezdolności do pracy; 2) niewłaściwe zastosowanie (niezastosowanie) art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (dalej jako ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej) przejawiające się bezzasadnym uznaniem, że brak jest podstaw do zaliczenia ubezpieczonej do grona osób nawet częściowo niezdolnych do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalnej, mimo że wobec ubezpieczonej orzeczony został przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w K. w dniu 29 lipca 2014 r. umiarkowany stopień niepełnosprawności; II. naruszenie przepisów postępowania, których uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 227 i art. 232 zdanie drugie w związku z art. 217 § 2, art. 278, art. 286, art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie istotnej części materiału dowodowego i niepoddanie ocenie biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii orzeczenia o niepełnosprawności z dnia 29 lipca 2014 r., zaliczającego ubezpieczoną do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, z którego wynikało, że ubezpieczona jest zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, skutkiem czego Sąd drugiej instancji nie rozważył, jaki wpływ na zdolność ubezpieczonej do pracy ma fakt stwierdzenia u niej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności; 2) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak odniesienia się i rozważenia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jaki wpływ na zdolność ubezpieczonej do pracy ma stwierdzenie, że jest ona osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w związku z pominięciem zarzutu apelacji, dotyczącego niedostrzeżenia przez Sąd pierwszej instancji przedłożonego orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dnia 29 lipca 2014 r.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę poprzez orzeczenie o przyznaniu ubezpieczonej prawa renty z tytułu niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 listopada 2013 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością wskutek oczywistego naruszenia art. 227 i art. 232 zdanie

drugie w związku z art. 217 § 2, art. 278, art. 286, art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c., związanego z pominięciem części materiału dowodowego, a to orzeczenia z dnia 29 lipca 2014 r., zaliczającego ubezpieczoną do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i w konsekwencji niepoddania treści tego orzeczenia ocenie biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii i nierozważenia, jaki wpływ na zdolność ubezpieczonej do pracy ma fakt stwierdzenia u niej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W ocenie skarżącej, doprowadziło to do błędnego niezastosowania art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej, który powinien stanowić w niniejszej sprawie podstawę prawną rozstrzygnięcia. Ponadto, Sąd odwoławczy - z oczywistym naruszeniem art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. - nie rozważył i nie omówił w uzasadnieniu rozstrzygnięcia apelacyjnego zarzutu niedostrzeżenia przez Sąd pierwszej instancji przedłożonego przez wnioskodawczynię orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dnia 29 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie wykazuje jej występowania.

Po pierwsze, w przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej chodzi nie tylko o oczywiste naruszenie prawa, ale także o oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. Oznacza to, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność

konieczne jest wykazanie, iż wskazywane uchybienia i naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy były na tyle istotne, że wprost doprowadziły do błędnego zastosowania przepisu (przepisów) stanowiącego podstawę prawną rozstrzygnięcia. Takiego wyводу jurydycznego skarżąca nie przeprowadza, wychodząc z błędnego założenia, że podstawę taką stanowił art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej. Tymczasem z powołanego przepisu wynika jedynie możliwość wpływu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na ustalenie niezdolności do pracy, a w konsekwencji, konieczność wzięcia pod rozwagę - w trakcie prowadzenia postępowania dowodowego i przy dokonywaniu ustaleń faktycznych w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy - orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (por. np. wyroki z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03, OSNP 2004 nr 19, poz. 340; z dnia 11 lutego 2005 r., I UK 177/04, OSNP 2005 nr 18, poz. 290; z dnia 28 września 2011 r., I UK 96/11, LEX nr 1102261; z dnia 14 czerwca 2012 r., I UK 17/12, LEX nr 1229807; z dnia 9 października 2014 r., II UK 11/14, LEX nr 1545033). Materialnoprawną podstawą żądania przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i podstawę prawną rozstrzygnięcia o tym roszczeniu stanowi natomiast art. 57 ust. 1 w związku z art. 12 ustawy emerytalnej, do których skarżąca nie nawiązuje.

Po drugie, skarżąca nie wykazuje, jakie znaczenie dla wyniku sprawy miałyby mieć pominięcie przez Sąd pierwszej instancji przy dokonywaniu ustaleń orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dnia 29 lipca 2014 r. i nieodniesienie się przez Sąd odwoławczy do apelacyjnego zarzutu w tym zakresie, skoro w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd ocenia zgodność z prawem decyzji organu rentowego i bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili jej wydania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2012 r., I UK 310/11, LEX nr 1215418 i powołane w nim orzeczenia). Inaczej rzecz ujmując, w takiej sprawie zaoferowane przez ubezpieczonego dowody muszą dotyczyć stanu rzeczy (stanu zdrowia, niepełnosprawności, niezdolności do pracy) istniejącego w dacie wydania decyzji przez organ rentowy. Skarżąca nie podejmuje próby wykazania, że orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dnia 29 lipca 2014 r. stwierdzało fakty istniejące w dacie wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji z dnia 13 listopada 2013 r.

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że Sąd pierwszej instancji uwzględnił przy czynieniu ustaleń zaliczenie wnioskodawczynię do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z uwagi na schorzenia narządu ruchu, przeprowadzając w tym zakresie dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii i ortopedii, a ustalenia te oraz wyciągnięte z nich wnioski zostały zaaprobowane przez Sąd odwoławczy, co jednoznacznie wynika z motywów zaskarżonego wyroku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.